

Internacionalni kongres crkvenih glazbenika u Veneciji

Internacionalni kongres crkvenih glazbenika organizirali su: Fundacija G. Cini, kazalište Fenice i oo. benediktinci na otoku »S. Giorgio Maggiore« u Veneciji. Cilj kongresa bio je da se ispita sadašnje stanje crkvene glazbe obzirom na službene koncilске i postkoncilске dokumente. Predavači su bili eminentni kvalificirani svjetski specijalisti u pitanju crkvene glazbe i liturgije.

Kongres je otvorio prof. Angelo Spanio, predsjednik fundacije Cini. U pozdravnom je govoru istakao važnost teme za sve vjernike. Svi očekujemo razjašnjenje u materiji koja sada stvarno mnoge uznemiruje sumnjama, nestalnostima i polemikama.

Uvodno predavanje — prisutan je bio i patrijarha Venecije Nj. U. mons. Albino Luciani — održao je nadbiskup iz Pize mons. B. Matteucci. Govorio je o ontologiji glazbe i o odnosu između čovjeka i Boga preko glazbe. Glazba je postala sveta upravo zato jer je ona sredstvo neprednog komuniciranja između Boga i ljudi i obratno. Ona će biti svetija čim bolje uspostavi ovaj božansko-ljudski odnos.

Istoga dana poslije podne govorili su prof. Alian Danielou, predsjednik Instituta komparativne glazbe u Berlinu, i prof. G. Vecchi, direktor muzikološkog Instituta sveučilišta u Bolonji. Prvi je govorio na temu »Počeci svete glazbe«. Izvjestio je u ontologiji o povijesnim i pretovijesnim vremenima pošavši od dokumenata sanskrita XII i XIII stoljeća prije Krista. Pošao je od indijskih, perzijskih, asirsko-babilonskih, grčkih i rimskih iskustava te došao do stalnih, naravnih i zajedničkih zaključaka kod svih naroda da je najprije bila obredna i liturgijska glazba. Relativno mladu razliku između crkvene i profane glazbe prouzročili su subjektivni i psihološki faktori. Desakralizacija crkvene glazbe po sebi je non-sens i protivni se glazbenoj estezijologiji koja se zasniva na modalitetu i dijatonici. — Prof. G. Vecchi se zadržao na temi »Sveta glazba kroz stoljeća« s iscrpnim izletom kroz glazbu poslije Krista. Funkcionalnost glazbe u liturgiji uvijek je bila aktivna iako je mijenjala stilove prema raznim obredima i dobama. Svaki stil je pronašao svoj vlastiti ritus. To se protivi tezi onih koji kažu da je svaka vrst glazbe podesna za svaki tip obreda.

Prije podne 29. rujna relacije o. P. Ernettija, docent prepolifonije na konzervatoriji B. Marcello u Veneciji, i prof. R. Cumara s konzervatorija u Bolzanu. Prvi je održao predavanje na temu: »Sveta monodija jučer i danas«. Uglavnom se zadržao na pravom momentu koncilskih dokumenata, znanstveno-estezijološkom i povijesnom momentu. Prof. R. Cumar je obradio temu »Čista intonacija, izvor znanstvene sigurnosti gregorijanskog pjevanja«. Objasnio je pravila čiste intonacije i Weberove zakone o percepciji koje stavlja kao model svake glazbe.

Poslije podne istoga dana prof. Moneta Caglio, predsjednik papinskog ambrozijanskog Instituta u Milanu, govorio je o temi »Nove orijentacije pjevačkog zbora«. Pjevački zbor nije niti može biti zaprekom da vjernici aktivno sudjeluju kod svete mise; on pjeva sam i predvodi pjevanje vjernika.

Dana 30. rujna ujutro govorio je biskup mons. A. Mistrorigo, predsjednik talijanskog cecilijanskog pokreta o temi »Udruženja svete glazbe«. Poslije brzog povijesnog izleta svratio je pažnju prisutnih na važeće koncilске propise prema kojima biskupske konferencije za liturgiju imaju dužnost da bdiju nad duhovnom i tehničkom formacijom raznih udruženja pa i pjevačkih zborova. — Poslije podne istoga dana bilo je rezervirano za prof. J. Chailley sa Sorbone i predsjednika internacionalne konferencije za svetu glazbu, s temom »Glazbenik pred religioznim problemom«. Pravi glazbenik, koji zaista poznaje povijest glazbe, glazbene oblike i stilove glazbe, ne može a da ne komponira svetu glazbu pa bio i profani sadržaj. Istinita je protivna afirmacija: onaj tko ne pozna glazbu, profano piše i kad je predmet — sadržaj svet.

1. listopada prije podne govorio je mo. L. Migliavacca iz Milana na temu: »Latinski i narodni jezik u liturgijskom dostojanstvu«. Jezik je sredstvo između Boga i čovjeka, zato mora biti plemenit. Cursus latinskog jezika je najsavršeniji. Drugi jezici će dobiti na pjevnosti što se više približe svome uzoru iz latinskog jezika.

Istoga dana poslije podne prof. F. Haberl, predsjednik papinskog Instituta za crkvenu glazbu u Rimu, govorio je na temu »Obnova i kontinuitet svete glazbe« (predavanje donosimo u ovome broju sv. Cecilije). Kontinuitet je obavezan prema koncilskim namjerama. Obnova će biti pravilna jednako ako je dobro nakalamljena na zdravu tradiciju oblika, stilova i rodova crkvene glazbe . . . — Mo. N. Vitone iz Barija je oštroumno i mnuocizno analizirao pučke napjeve na narodnom jeziku. Nije jedino važno da je tekst dobro postavljen, nego je još važnija jednostavnost glazbenog oblika, ritma i melodije koju će narod objeručke prihvatiti. Preporučuje pučke glazbene laudističke forme kao primjere prostodušnosti i linearnosti.

Završno predavanje 2. listopada održao je Mo. A. Renzi, profesor Papinskog Instituta za crkvenu glazbu i akademije sv. Cecilije u Rimu, pod naslovom: »Glazbeni instrumenti u suvremenoj liturgiji« prikazujući uvjerljivo i dokumentarno. Profanost nekih instrumenata, što iz uzalud pokušavamo sakralizirati, ostaje uvijek takva ukoliko oni služe u profane svrhe i izazivlju svjetovne osjećaje. Ideal je da uvijek poštujemo koncilске odredbe.

Svake večeri je bio vokalni i polivokalni koncert za posjetiće kongresa. Izvadači su bili: »Chorus Lassus« iz Münchena, Paduanski oktet, Madrigalisti iz Budimpešte, Duo Majeron — Balestra i Pjevački zbor talijanske radio-televizije.

ZAKLJUČCI KONGRESA

Predavači i vođe pojedinih grupa kongresa predvođeni prof. J. Chailley-om i prof. F. Haberl-om zaključili su kongres sa slijedećim propozicijama:

1. Napraviti molbu na ministarstvo prosvjete da uredi program glazbe i da bude obližatan za sve srednje škole.
2. Molba Kongregaciji za škole
 - a) da se iznova pregledaju i urade programi glazbe kao dopunski državnim jer danas učenici sjemeništa gotovo posvuda pohađaju državne škole,
 - b) neka glazba bude ubrojena među glavne materije sa svim učincima kao »temelj kulturne i liturgijske formacije«.
 - c) da, ukoliko ne bi bilo diplomiranih i kvalificiranih svećenika profesora, mogu glazbu predavati i civilni, čč. sestre, gospode i gospodice; svakako nastavnik mora biti kvalificiran.
3. Jednaka molba je upućena i Kongregaciji redovnika za redovničke škole obaju spolova.
4. Napravljena je molba talijanskoj biskupskoj komisiji za liturgiju da se ostvari jedinstvo smjera i rada na »tehničkoj i duhovnoj formaciji glazbe« onako kao što je određeno u postkoncilskoj intrukciji »Musicam Sacram«.
5. Neka se uputi molba organizatorima ovoga kongresa (Fundacija G. Cini — kazalište Fenice u Veneciji) da se osnuje stalna organizacija za crkvenu glazbu.
 - a) neka se svake godine skupi tridesetak specijalista iz raznih narodnosti i pripremi simpozij na najvišem nivou, bilo da bi raspravljali o raznim glazbenim problemima, bilo da pripreme slijedeći internacionalni kongres.
 - b) organizirati svake godine internacionalni kongres crkvene glazbe bilo na opću tematiku i bilo s posebnim pogledima na primjer: jedne godine o repertoaru liturgijskih skladbi, druge godine o instrumentima u liturgiji . . . o kompoziciji itd.

Andelko Milanović